

ANÉMIA VO VYŠŠOM VEKU

Mistrík M.¹, Drgoňa Ľ.², Wild A.³, Hudeček J.⁴, Lazúr J.⁵, Bátorová A.¹

1 klinika hematológie a transfuziológie UNB, LF UK a SZU, Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Bratislava

2 Klinika onkohematológie LF UK a NOÚ Bratislava

3 Hematologické oddelenie, FNŠP F.D. Roosevelta, Banská Bystrica

4 Klinika hematológie a transfuziológie JLF UK a UN Martin

5 IV. interná klinika UN L. Pasteura Košice

Extrémne častým problémom u starších jedincov je anémia, pričom jej vyšetrenie a manažment sa neustále vyvíja. Vo veku nad 65 rokov sa uvádza 10,6%-ný výskyt anémie, o niečo častejšia je u mužov. Väčšina anémií v pokročilom veku je mierneho stupňa, hladina hemoglobínu (Hb) je nad 110 g/l u viac ako 95% chorých.

Závažnosť anémie spočíva v jej sporení s radom rôznych komplikácií v staršej populácii. Zvyšuje riziko hospitalizácie, výskyt depresie, zvyšuje fragilitu a mortalitu. Dokonca aj hodnoty Hb v normálnom rozsahu, ale na jeho dolnej hranici, sú spojené s vyššou mortalitou v porovnaní s vyššími hodnotami Hb. Navyše, neobjasnená anémia môže signalizovať rozvíjajúci sa myelodysplastický syndróm (MDS) alebo inú hematologickú neopláziu, čo však nie je časté, a väčšina starších pacientov s nevysvetlenou anémiou nemá MDS.

Do klinickej praxe sa rýchlym tempom zavádza molekulovo-genetické vyšetrenie (next generation sequencing = NGS) a všetci noví chorí s nevysvetlenými cytopéniami by mali mať NGS vyšetrenie známych mutácií alebo prípadne celého exómu. Negatívny výsledok testu (nepítomnosť somatickej mutácie v krvotvorných bunkách) má veľký negatívny prediktívny význam pre diagnózu MDS. Keď napriek vyšetreniam nevieme, prečo má chorý znížený počet krviniek, ide o idiomatickú cytopéniu neznámeho/ neurčitého významu, alebo **ICUS (Idiopathic Cytopenia of Uncertain Significance)**, čo je termín, ktorý sa v súčasnosti používa na opísanie chorých s neobjasnenou cytopéniou. Avšak NGS vyšetrenie prinieslo do klinickej praxe zložitosti a rad otázok. Zistilo sa, že po 70. roku života sa začína sa výskyt mutácií v populácii blížiť 10%, a po 80. roku života takmer 20% populácie má klonálne mutácie. Keď sa u zjavne zdravých jedincov zistil výskyt somatických mutácií, stav sa označil ako klonálna krvotvorba s neurčitým potenciálom (**CHIP = Clonal Hematopoiesis of Indeterminate Potential**). Je definovaná chýbaním definitívnej morfolologickej myeloidnej neoplázie alebo inej klonálnej choroby, ale prítomnosťou klonálnej mutácie. A zároveň prichádza tretí názov pre pacientov, ktorí majú súčasne nevysvetlenú(e) cytopéniu(e) a klonálnu mutáciu, ale nespĺňajú WHO kritériá pre myeloidnú chorobu. Je to klonálna cytopénia neurčitého významu (**CCUS = Clonal Cytopenia of Undetermined Significance**). Preto v budúcnosti sa stále častejšie stretne s termínmi/diagnózami ICUS, CHIP, CCUS a nielen s MDS.